

Vägtrafikskador 2019

221

personer omkom i vägtrafikolyckor under 2019.

1 951

personer skadades svårt i vägtrafikolyckor under 2019.

76 %

169 av 221 omkomna, 76 procent, var män.

60 %

132 av 221 omkomna, 60 procent, var skyddade trafikanter dvs. de färdades i personbil, lastbil eller buss.

9

9 av 221 omkomna var barn (dvs. under 18 år).

34 %

75 personer (34 procent) av de omkomna var 65 år eller äldre.

2,1

2,1 personer per 100 000 invånare omkom i vägtrafiken i riket, från 0,7 i Västmanlands till 8,4 i Norrbottens län.

22 %

49 av 221 (22 procent) omkom inom tätbebyggt område, dvs. en majoritet omkom utanför tätbebyggt område.

Statistikens omfattning

Statistiken om vägtrafikskador baseras på uppgifter som polisen rapporterar från olycksplatser. Polisen rapporterar från olyckor med personsador enligt Kungörelse (1965:561) om statistiska uppgifter angående vägtrafikolyckor. Uppgifter om alkoholhalt i blodet bland omkomna förare kommer från Rättsmedicinalverket.

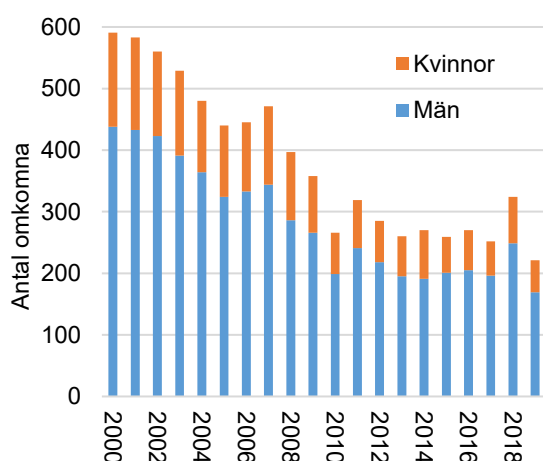
Detta är en sammanfattning av statistiken ur: Vägtrafikskador 2019 (Trafikanalys Statistik 2020:10).

Publiceringsdatum: 2020-04-22.

Få omkomna i vägtrafiken 2019

Under 2019 omkom 221 personer i vägtrafikolyckor, mot 324 personer året innan. Det var en minskning med 103 personer eller 32 procent. Antal omkomna 2019 var därmed det lägsta antalet som uppmätts i den officiella statistiken *Vägtrafikskador*. Av de 221 omkomna under 2019 var 52 kvinnor och 169 män, dvs. 76 procent var män (Figur 1).

Förutom de som dödades i olyckor i vägtrafiken under 2019, omkom 36 personer i självmord.¹ Dessutom skadades 1 951 personer svårt (mot 2 195 året innan) och 15 768 personer skadades lindrigt (16 306 året innan). Samtliga uppgifter kommer från polisens rapportering som utgör underlag för den officiella statistiken.

Figur 1. Antal omkomna i vägtrafikolyckor, män respektive kvinnor. Åren 2000–2019.
Anm: Självmord exkluderas på ett systematiskt sätt från antal omkomna fr.o.m. år 2010.

Flest omkomna i personbil

Av de omkomna under 2019 var 60 procent *skyddade* trafikanter dvs. färdades i personbil, lastbil eller buss. Den största trafikantgruppen bland de omkomna var personbilister och det är också i den gruppen minskningen är som störst. Omkomna personbilister har nära nog halverats mellan 2018 och 2019. Enda trafikantgruppen med *ökad* antal omkomna de som färdas i lastbil, med en ökning från 16 till 29 omkomna (Tabell 1).

De som omkom i lastbil var 3 förare i tung lastbil (totalvikt över 3,5 ton) samt 17 förare och 8 passagerare i lätt lastbil (under 3,5 ton).² Ingen omkom i buss under 2019 och inte heller året innan.

¹ Från och med år 2010 exkluderas självmord från de omkomna i vägtrafikolyckor i den officiella statistiken. I

Tabell 1. Antal omkomna i vägtrafiken per trafikantgrupp. År 2018 och 2019 samt förändring mellan åren.

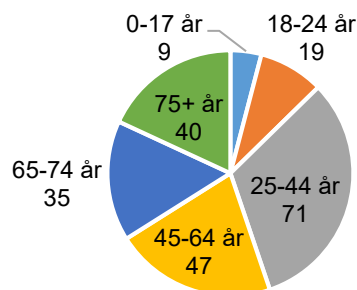
Trafikantgrupp	Omkomna 2018	Omkomna 2019	Förändring antal
Skyddade trafikanter	197	132	-65
Personbil – förare	128	66	-62
Personbil – passagerare	53	37	-16
Lastbil	16	29	+13
Buss	–	–	–
Oskyddade trafikanter	127	89	-38
Motorcyklister	47	29	-18
Mopedister	7	6	-1
Cyklister	23	17	-6
Gående	34	27	-7
Övriga	16	10	-6
Samtliga	324	221	-103

Anm: I gruppen "Övriga" finns bland annat skottrar, fyrhjulingar och ryttare.

Av alla omkomna under 2019 var 40 procent *oskyddade* trafikanter, där motorcyklister och gående är de största trafikantgrupperna. Antal omkomna minskade i alla oskyddade trafikantgrupper, mellan 2018 och 2019. Störst var minskningen bland motorcyklister, från 47 till 29 omkomna.

Få barn omkommer

Av dem som omkom i vägtrafiken under 2019 var ungefär en tredjedel 25–44 år och en tredjedel 65 år och äldre (Figur 2).

Figur 2. Antal omkomna i vägtrafiken i olika åldersgrupper. År 2019.

kategorin här kallad *självmord* ingår även andra avsiktliga händelser som mord och terrorbrott.

² Därtill omkom en passagerare i lastbil av okänd vikt.

Av de omkomna var 9 barn (under 18 år), vilket motsvarar 4 procent av samtliga omkomna. Av de 9 barn som omkom befann sig 5 i personbil, en på MC, en på moped och två var gående.

Få unga omkommer på moped och MC

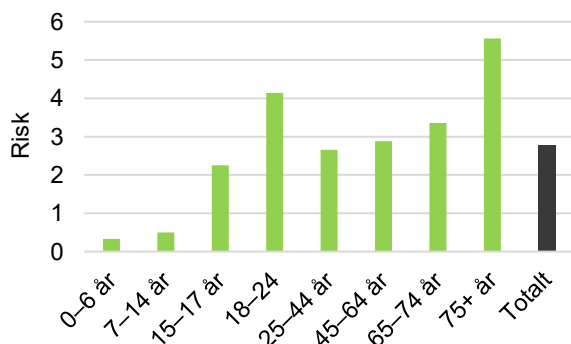
Totalt omkom 6 mopedister under 2019, varav ett barn (under 18 år). Bland övriga omkomna på moped var medelåldern hög (48 år). Ingen av dödsolyckorna med mopedister olyckorna var singel, utan samtliga var kollision med annat motorfordon eller annat trafikelement.

De som omkommer på motorcykel är inte heller de särskilt unga. Av de 29 motorcyklister som omkom var endast två under 25 år och medelåldern bland alla var 45 år. Omkomna på motorcykel domineras av *förare* (95 procent under det senaste decenniet) och är främst män. Under 2019 omkom 27 män och två kvinnor på MC. Hälften av de omkomna på MC omkom i singelolycka.

Unga vuxna och äldre är riskgrupper

Ett sätt att beräkna risk i vägtrafiken är att relatera antal omkomna i en viss åldersgrupp till dess antal i befolkningen. Beräknat på detta sätt är risken att omkomma i vägtrafiken störst för unga vuxna (18–24 år) och för de allra äldsta (75 år och äldre). Eftersom risken varierar mycket över enstaka år har vi beräknat ett genomsnitt på de senaste 10 åren (Figur 3).

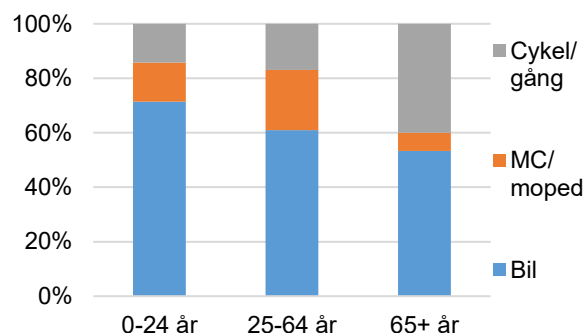
Sett över en längre period har antal omkomna per invånare minskat i alla åldersgrupper. För befolkningen i sin helhet har risken mätt i antal dödade per invånare minskat med två tredjedelar sedan år 2000.

Figur 3. Risk beräknat som antal dödade per 100 000 personer i befolkningen. Per åldersgrupp och totalt, genomsnitt för åren 2010–2019.

Äldre omkommer ofta som oskyddade trafikanter

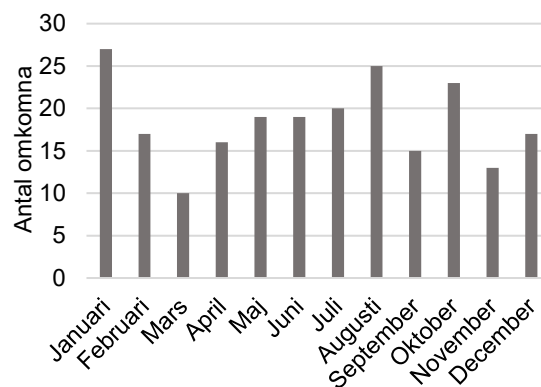
Personbil är totalt sett det vanligaste färdmedlet bland de omkomna (Tabell 1). Skillnaderna är dock stora mellan olika åldersgrupper. Bland de äldsta (65 år och äldre) är nära hälften av de omkomna *oskyddade trafikanter*, främst cyklister och gående. Bland barn och unga vuxna som omkommer dominerar bilen stort. Det är främst personer 24–64 år som omkommer på MC och moped (Figur 4).

Figur 4. Andel (procent) omkomna per trafikantgrupp i olika åldersgrupper. År 2019.

Flest omkom i januari och augusti

De två månader då flest omkom under 2019 var januari (27 omkomna) följt av augusti (25 omkomna). Lägst antal omkom i olyckor under mars månad (10 personer) (Figur 5).

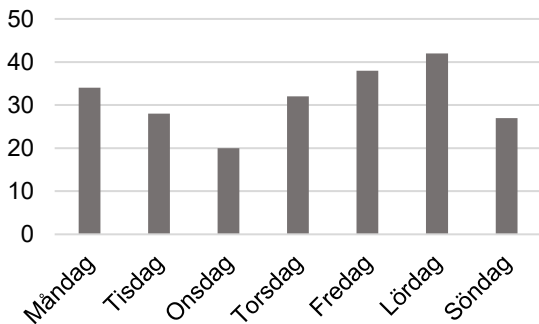

Figur 5. Antal omkomna per kalendermånad. År 2019.

Om vi delar in året i tre årstider har det senaste decenniet 42 procent av de omkomna varit med i en olycka under sommaren (juni–september), 27 procent under vintern (december–mars) och övriga 31 procent under vår och höst (april–maj samt oktober–november).

Lördag vanligaste olycksdagen

Vad gäller de olika veckodagarna så var det under 2019 flest som omkom i en olycka på en lördag (42 personer) och lägst antal en onsdag (20 personer) (Figur 6). Det senaste decenniet har antal omkomna varit i genomsnitt 0,7 personer *per dag* för vardagarna måndag–torsdag och 0,8 personer *per dag* för helgen (fredag–söndag).

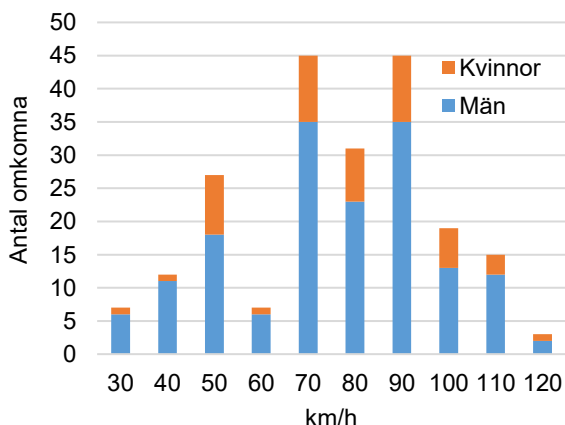

Figur 6. Antal omkomna per veckodag. År 2019.

Få omkommer på vägar med hög hastighetsgräns

Av de 221 som omkom under 2019 omkom en majoritet (73 procent) i olyckor *utanför* tätbebyggt område. Vanligaste hastighetsgränsen på olycksvägen var 70 eller 90 km/h. Det är mycket få som omkommer på vägar med de högsta hastigheterna (Figur 7).

De flesta omkommer i olyckor som sker i dagsljus, i uppehållsväder och/eller på torra vägar.

Figur 7. Antal omkomna per hastighetsgräns på olycksvägen samt kön. År 2019.

Anm: Utöver vad som visas omkom 8 män och 2 kvinnor på väg med okänd hastighet.

Svåra viltolyckor främst med älg

Under 2019 omkom 7 personer i viltolyckor. De flesta dödsolyckor med vilt inblandat är med personbil, följt av tung MC. Vanligaste djuret i dödsolyckorna är älg (6 av de 7 dödsfallen under 2019).

Viltolyckorna ovan är *dödsolyckor*. Totalt sker ungefär 65 000 rapporterade viltolyckor per år, enligt Nationella Viltolycksrådet. De vanligaste djuren i de rapporterade olyckorna är rådjur (73 procent av olyckorna) följt av vildsvin (12 procent) och älg (9 procent).³

Singelolyckor främst med personbil och tung MC

Av de 221 personerna som omkom under 2019 förolyckades 59 personer (27 procent) i *singelolyckor* med motorfordon. Vanligaste singelolyckan var med personbil (34 omkomna) följt av motorcykel singel (14 omkomna). Av de omkomna i MC singel var 12 av 14 på en tung MC. Av 17 omkomna cyklister var 8 i singelolycka med cykel.

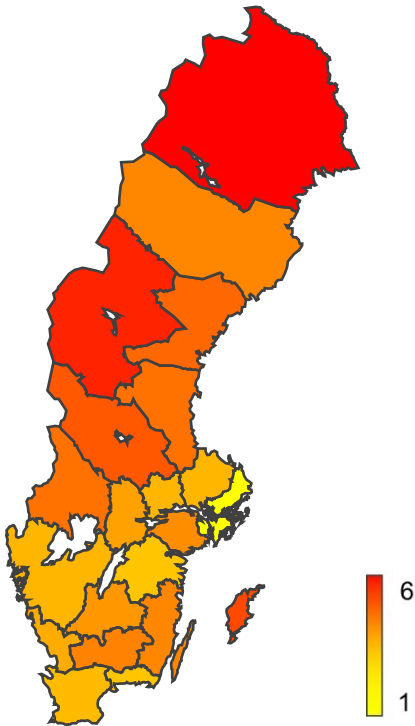
Stora regionala skillnader

Under 2019 omkom 221 personer i 200 olika vägtrafikolyckor, dvs. i genomsnitt omkom 1,1 personer i varje dödsolycka. Denna kvot har legat stabilt på denna nivå sedan 1960-talet. Under 2019 var det som mest sex omkomna i en och samma olycka (en sådan olycka skedde). För övrigt omkom en, två eller tre personer i varje olycka.

Antal omkomna per län var under 2019 som lägst 2 personer i Gotlands län och som högst 25 omkomna i Skåne län. Antal omkomna varierar mycket över åren särskilt i små län.

Antal omkomna per 100 000 invånare under de senaste 10 åren har varit lägst i Stockholms län följt av Blekinge, Östergötlands och Skåne län. Högst antal omkomna i relation till befolkningen har det varit i Norrbottens län följt av Jämtlands, Gotlands och Dalarnas län (Figur 8).

³ www.viltolycka.se/statistik/viltolyckor-for-respektive-viltslag

Figur 8. Antal omkomna per 100 000 invånare, per län. Genomsnitt för åren 2010–2019.

Det är svårt att förklara regionala skillnader i hur många som dödas i trafiken. Det är dock tydligt, både i Sverige och i studier från andra länder, att dödstal i trafiken samvarierar med befolkningstäthet. Hög befolkningstäthet är gynnsamt för trafiksäkerheten.⁴

Vi kan också se att i samtliga tre storstadslänen har respektive huvudkommun Stockholm, Malmö och Göteborg *lägre* antal omkomna per capita än länet som helhet.

Mer information

Du hittar tabellerna med den officiella statistiken, tidigare års tabeller och beskrivande rapporter samt kvalitetsdeklaration för statistiken här www.trafa.se/vagtrafikskador.

Kontakt

Maria Melkersson

Telefon: 010-414 42 16

E-post: maria.melkersson@trafa.se

⁴ Se vidare diskussion om regionala faktorer och skillnader i dödstal i *Vägtrafikskador 2012* (Trafikanalys Statistik 2013:9).